

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

M O S F E L L S B Æ R

22. janúar, 2008

Efni: **Umsögn um frumvarp til laga um leikskóla, 287. mál.**

Umsagnaraðili: **Mosfellsbær.**

Hér fylgir umsögn um 287. mál:

Almennt séð fagnar Mosfellsbær þeim fjórum frumvörpum um menntamál sem lögð eru fram samtímis, mál nr. 285-8, en ekki síst aðdraganda þeirra og gerð en leitað hefur verið til fjölmargra aðila um gerð frumvarpanna.

Hér er líka stigið framfaraspur í samskiptum ríkis og sveitarfélaga, en menntamálaráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga munu sameiginlega vinna að því í kjölfar lagasetningar að safna upplýsingum og þróa mælikvarða til að meta kostnaðaráhrif þeirra lagabreytinga sem frumvörpin hafa í för með sér fyrir sveitarfélög.

Fagna ber nýjungum í leikskólafrumvarpi, eins og ákvæðum um foreldraráð, samrekstur, símenntu, skólastefnu, skólanámskrár og starfsáætlanir, málskotsrétt og fleira.

Athugasemdir:

Hins vegar er rétt að koma með athugasemdir við eftirfarandi greinar frumvarpsins:

11. gr. laganna fjallar um foreldraráð og eftirfarandi athugasemd er nauðsynlegt að koma á framfæri:

Foreldraráð er nýjung og ber að fagna því, en Mosfellsbær vill koma á framfæri athugasemd um að hér sé ekki gengið nógu langt. Í grunnskólalögum stendur til að taka upp skólaráð, sem væri samstarfsvettvangur stjórnenda, starfsfólks og foreldra, en í leikskólalögum er ekki kveðið á um að leikskólakennarar og annað starfsfólk hafi áhrif á stjórn og stefnu skólans eins og gert er ráð fyrir í hugmyndinni um skólaráð grunnskóla. Þá má benda á að æskilegt sé í þeim tilfellum að sveitarfélag nýti rétt lagana til samreksturs leik- og grunnskóla, að lög kveði á um sams konar form á báðum skólastigum, þegar rætt er um aðkomu foreldra og starfsmanna að stjórnun skóla.

Því er lagt til að í leikskólalögum verði kveðið á um skólaráð við leikskóla á sama hátt og gert er í grunnskólalögum.

22. gr. laganna fjallar um framkvæmd sérfræðiþjónustu og er nauðsynlegt að koma fram með eftirfarandi athugasemd:

Lagatextinn í frumvarpinu er eftirfarandi:

“Börn sem þurfa sérstaka aðstoð og þjálfun, að mati viðurkenndra greiningaraðila, eiga rétt á slíkri þjónustu”.

Í athugasemdum sem fylgja frumvarpinu stendur:

“Hvílir sú skylda á leikskólastjóra og sérfræðiþjónustu sveitarfélagsins ... að afla nauðsynlegrar þjónust fyrir barnið, í samráði við foreldra, hvort sem hún fer fram innan leikskólans eða ekki.”

Hér er gengið lengra en áður hvað varðar verkefni og hlutverk sveitarfélags. Í umsógn menntamálaráðuneytis kemur vissulega fram að aðilar (sveitarfélög og ríki) séu sammála um að 22. greinin muni hafa útgjaldaaukningu í för með sér fyrir sveitarfélögin. Gera má ráð fyrir ef leikskólum beri t.a.m. að útvega sérstakt rými, jafnvel sérhæft þjálfunarrými, ef þeir eigi að fylgja orðum lagatextans, og slíkt sérhæft rými með sérhæfðum búnaði þurfi að vera 40-50 fm í hverjum leikskóla. Þetta er um 16 -17 milljónir á núvirði. Þá er ótalinn sá stjórnunarkostnaður sem leiðir af fyrimælum lagatextans, auk þess sem slíkum ráðstöfunum mun fylgja aukinn þrýstingur á sveitarfélög að ekki bara gera kleyft að slík þjónusta fari fram innan leikskólans, heldur að hún sé greidd af sveitarfélaginu.

En hér er jafnframt verið að skilgreina þjónustustig fyrir sveitarfélög sem getur vakið spurningar. Spyrja má hvort hér sé verið að leggja á þá braut að stofnanir skuli taka yfir það hlutverk sem löngum hefur verið hlutverk íslenskra foreldra, tam.að fara með börn til læknis eins og t.d. sérfræðings í geðlækningum, ef sá hinn sami á að veita sérstaka aðstoð að mati viðurkenndra greiningaraðila. Hér skyldi haft í huga að það er gott að veita góða þjónustu en óæskilegt að taka hlutverk og skyldur af foreldrum.

Þá má benda á að hætt er við að túlka megi lagaákvæði þetta á þann veg að viðurkenndir greiningaraðilar sem jafnframt eiga að vera meðferðaraðilar fyrir börn eins og BUGL, geta vísað til sveitarfélaga að útvega aðstöðu og rými fyrir starfsmenn sína til að sinna verkefnum, sem aðrar sérhæfðar stofnanir samfélagsins eiga að sinna. Hugsanlegt dæmi gæti verið: Ef barn þarf sjúkraþjálfun þá skv. þessu ber leikskólastjóra og sérfræðiþjónustu að útvega þá þjónustu og einnig aðstöðu í leikskólanum og ef viðkomandi barn þarf einnig iðjuþjálfara þá þarf leikskólastjórinn og sérfræðiþjónustan að afla slíkrar þjónustu og jafnframt samræma vinnu þessara aðila.

Þessu getur verið mjög erfitt að framfylgja þar sem sérfræðiþjónusta sveitarfélaga og leikskólastjórnendur hafa enga lögsögu yfir þeim stofnunum eða þeim sérfræðingum sem hér um ræðir. Þar við bætist að sérfræðingar sem hér um ræðir eru heldur ekki á lausu og rétt að benda á skyldur ríkisins í þessu sambandi að útvega viðunandi þjónustu við börn, eins og lagaskylda gerir ráð fyrir tam. á BUGL.

Hér má einnig benda á að skýringartextinn með lagagreininni sem hljóðar “þá hvílir sú skylda...að afla nauðsynlegrar þjónustu” getur vakið þær væntingar eða túlkun að sá sem afli eigi einnig að greiða fyrir slíka þjónustu, sem hingað til hefur verið á hendi ríkisins, eins og til að mynda sjúkraþjálfun, talþjálfun og fleira.

Nauðsynlegt er að skýrt komi fram hvort þetta séu þær væntingar sem gerðar eru til sérfræðiþjónustu og leikskólans í framtíðinni, þar sem kostnaðarauki vegna þessa er verulegur. Í öllu falli verða sveitarfélögin að vera á varðbergi hvað varðar útreikning

á kostnaðarpætti, bæði vegna þjónustu og bygginga, sbr. það sem á undan er sagt. Nauðsynlegt er að fara sérstaklega yfir kostnað sveitarfélaga við að byggja þá aðstöðu sem hér eru gerðar væntingar um, bæði vegna nýbygginga og umbreytinga á eldra húsnæði. Í eldri leikskólum gæti þetta einnig þýtt að koma þurfi fyrir rými sem ganga mun á leikskólarými og þar af leiðandi það þjónustumagn sem leikskólinn hefði áður haft burði til að veita.

Hér er ónefnt það þjóðhagslega óhagræði sem skapast við það að við núverandi skipan mála, þá ber íslenska ríkinu í flestum tilfellum að sjá til þess húsnæði og aðstöða fyrir umrædda sérfræðinga sem veita eiga sérstaka aðstoð eða þjálfun sé fyrir hendi. Ganga verður út frá því að slík aðstaða sé nú þegar til staðar og vannýtist þá hvað varðar þjónustu við leikskólabörn, auk þess sem krafa um slík sérbúin rými í sérhverjum leikskóla, fyrir hlutfallslega mjög fá börn í hverjum árgangi, nær aldrei fullnægjandi nýtingu á vegum sveitarfélaga.

Virðingarfyllt
fyrir hönd Mosfellsbæjar

Fræðslu- og menningarsvið
MOSFELLSBÆR

Björn Magni Þórðarson

Björn Magni Þórðarson
sviðsstjóri fræðslu- og menningarsviðs

Skrifstofa fræðslu- og menningarsviðs Mosfellsbæjar
Þverholti 2
270 Mosfellsbær